

Distinctio.

vade cui n. semper appetat beatificari nūq̃
beatificans o. dit. nihilominus 3tingit cōside
rari deum ut iustum ponentem leges. 7 in
fluentem penas. et sic odiunt multi qui sc̃s
peccant in sp̃m sanctuz. ¶ Item queritur
de hoc q̃ dicit. q̃ data est gracia angel' co
opans. ¶ Contra. gracia coopans est sub
sequēs respectu opantis. s̃z n̄ habuerit opan
tem ut p̃dictum est. ergo nec coopantem.

¶ Rñsio. p̃o q̃ eadez gracia dicitur opans
et coopans rōe diuersorum effectū. 7 iō
dicuntur non habere gratiam opantem. q̃a
non habuerūt gratiam mundificantem uo
luntatem. habent tamen ipam eandem gra
tiam ut adiuuantem in bona opacōne. 7 isti
effectus sunt sepabiles. ¶ Ad hoc ergo q̃ di
citur q̃ illa est pueniens. p̃o q̃ pueniēs nō
dicitur rōne gracie subsequētis. s̃z rōne uo
lūtatis. vel p̃o q̃ ille sunt differētie put ha
bent esse i libero ar. lapso sc̃s homis. et iō
non habēt locū in angelis. alia patēt.

Distinctio sexta.

¶ Reterea sciri oportz. ¶ 1. supra
egit. ¶ 2. de auersione 7 con
uersione angeloz. ¶ In hac pte
de lapsu siue ruina maloz. ¶ Et
diuiditur hec pars in duas. In prima deter
minat ueritatem. In sc̃da remouet dubita
cōnem. ibi. ¶ Solet aut̃ queri. ¶ 1. Prima pars
habet tres partes. In prima determinat unū
cecidit. ¶ Secundo uero in quem locum.
ibi. ¶ Et tante superbie. ¶ Tercō uero qualiter
habēt ordinē placōnum. ibi. ¶ Et sicut int̃ bo
nos. ¶ Similiter sc̃da pars habet tres ptes
In prima mouet quēstionem de unitate loci
quantum ad angelos minores. sc̃dō q̃ntum
ad luciferum. ¶ Tercō occasionaliter ostendit
3siliendi modum inter nos et nostrum ad
uersarium. Primum facit ibi. ¶ Solet autem
queri. ¶ 1. Sc̃dum ibi. ¶ De lucifero aut̃. ¶ Ter
ciū ibi. ¶ Alii quoq̃ q̃ a sanctis. ¶ 2. Principalit̃
igit̃ i hac distinctōe determinatur vnde angeli
corruerint. 7 deinde quis loc' post ruinam
et quis ordo in loco et officio.

¶ H intelligentiam eorum que
in hac parte dicuntur de lapsu
angelorum. tria incidunt que
renda. Primum est de quo or
dine uel dignitate ceciderunt. Sc̃dum est in
quid ceciderūt. Tercium est de ordine siue
placōne eorū post casum. ¶ Circa primū duo
queruntur. Primo queritur de quo ordine
fuerit lucifer. Sc̃dō de quo ordine lapsi sūt
minores angeli.

¶ Queritur ergo primo de quo or
dine fuerit lucifer. ¶ Et q̃ fuerit
de supremo hoc ostendit Job.
xl. ipe est principium uianū dei
sed non ordine nature. ergo ordine dignita
tis. ergo fuit precellens inter creaturas cete
ras. ergo 7 inter angelos. ¶ Item Grego.
xxij moral. tractas illō Ezech. Tu cherub
extensus 7 ptegens. ¶ 1. quia comparacōne
claritatis sue ceteroz claritatē obumbrasse
creditur. ideo ipe extensus 7 ptegens phi
betur loquitur de lucifero. ergo. ¶ Et itex
idem. dum ceteris agnibus angelorum p̃
latus eorum claritatem transcendit. ex eoz
compatione clarior fuit. ¶ Et itex in eodem
libro. illa supriorum uirtutum p̃cere altitu
dinis agmina i leticie eterne uiriditate plā
tata. quamuis excelsa fuerit condita. huic ta
men nec plāta sunt nec coequata. ¶ Item
idem. lucifer appetit omnibus p̃esse et cre
didit se posse optinere ut nulli subesset. sed
hoc non est p̃babile nisi uidisset se omnes
p̃cellere. ergo fuit de sup̃mo ordine. ¶ Itē
peccatum eius maximum fuit inter pecca
ta omnium angelorum imo omnīū creatu
rarum. ¶ Sed tanto maius est uiciū quan
to in nobiliori natura. ergo si maximum
peccatum habuit omnium aliorum. ergo
quantum ad naturam ceteris maior fuit.
¶ Sed contra. ¶ Ezechielis vicesimo octauo
dicitur ad luciferum. Tu cherub. sicut ex
ponit Gregorius. ¶ Sed supremus ordo
non ē ordo cherubin s̃z seraphin. sicut uult
diabol'. ergo nō fuit de sup̃mo ordine. ¶ Itē
Damascenus sc̃dō libro. quarto capitulo.

Tertia.

Ex his angelicis uirtutibus quae perant terrestri ordini. *Leu.* qui contra terrena est ordinis. et cui terre custodia a deo commissa erat *li. ar.* sui electioe uersus est. ergo lucifer secundum *Damas.* fuit de infimo ordine. *¶* Item ratione uidetur. quia si ipse fuit supremus. ergo magis fuit deformis. ergo magis ad peccatum inhabilis. ergo non peccauit. aut si peccauit non ita profunde sicut alii ut uidetur. *¶* Item si supremus inter omnes angelos. ergo inter omnes creaturas nobilior. ergo magis a deo dilectus qui diligit omnia que facit. ergo cum facillimum fuerit domino ipsum conseruare. non uidetur probabile quod ipsum permisit ruere. *¶* Responso. Dicendum quod sicut testantur et auctoritates sacre scripture et sanctorum Lucifer ualde excellens fuit et si stetit. in supremo ordine collocatus fuisset cum ad hoc haberet idoneitatem ex parte nature. Sicut eis patebit infra dilictio ordinis consummata uenit ex parte gratie. sed dispositio ex parte nature. unde concedende sunt rationes ad hoc inducte. *¶* Ad illud ergo quod obicitur. quod cherub. Dicendum quod seraphin interpretatur incendium et hoc est per charitatem. Angelus autem licet a sua conditione habuerit plenitudinem scientie. non tamen habuit incendium charitatis nisi a gratia. et quia cherubin dicitur plenitudo scientie. sed seraphin incendium charitatis. hinc est quod dicitur cherub non seraphin. et hoc non ideo quia esset de ordine cherubin. sed quia habebat habitum illi ordini convenientem. non sicut habitum convenientem ordini seraphin. quauis ad illum esset preparatus. *¶* Ad illud quod obicitur. quod preerat terrestri ordini. Dicendum quod *Damas.* hic dicit quantum ad uisum ministratuum quod ceteri ei erant subiecti quantum ad actum ministerii. et quia actus ministerii omnibus aliquo modo conuenit ex natura. si ut infra patebit. quia omnes sunt administratores spiritus. ideo ex hoc non habetur quod angelus fuerit de ordine infimo. immo esse potuit de supremo et presidere terrenorum ministerio. *¶* Sed tunc est questio. Cum in angelo esset uis contemplatiua. Quare magis per administratuum euz describitur. Et dicendum quod uis contemplatiua attenditur in comparatione ad superius. sed administra-

tiua in comparatione ad inferius. et quoniam angelus supposuit occasiones peccandi considerando suam presidentiam respectu inferiorum. ideo secundum illam uim eum describit. unde *Augustinus* dicit quod consideratio angelus in peccando fuit contrario modo considerationi *Eturius* qui dixit *i. viij. Math.* Ego sum homo sub potestate constitutus et habes sub me milites. angelus necessario primo considerauit milites et ministros sibi subditos. ideo eleuatus est in superbiam. *¶* Ad illud quod obicitur. quod minus habilis ad peccandum. Dicendum quod uerum est. attamen uoluntas in angelis omnibus libera est et uertibilis. ideo sine omni pronitate poterat quo uolebat inclinari. et hinc est quod ille grauius peccauit. unde ad peccatum non necessario concurrat pronitas. sed uertibilitas. nec peccatum intenditur ex pronitate. sed magis ex nature et donorum dignitate et conuersionis profunditate. et quia altior erat. ideo cecidit profundius. et quia fortior ideo ad malum se conuertit fortius et inseparrabilius. *¶* Ad illud quod obicitur ultimo quod uidetur incredibile quod de nobilissima creaturam suam sic perire dimitteret. Dicendum quod mira in hoc iusticia ostenditur. qui tantum seruat iusticiam ut ordinem in stitutum nullo modo infringat. tantum peccatum odit. ut propter peccatum quos charissimos reputauit abiciat. unde credo quod tam spectandum monstrum diuine seueritatis in angelo nobilissimo et primo homine. quorum utrumque propriis manibus plasmavit et decorauit. deus nobis infimis apposuit et ostendit ut addiscamus quantum deus odit peccatum. et maxime superbiam quod pro uno motu cordis nobilissima omnium creaturarum eternaliter et sine spe uenie est damnata. et pro uno esu pomi. et ipse *Adā* et tota posteritas usque ad finem mundi est morti et multiplici penalitati subiecta. et nisi dominus relinqueret nobis semetipsum. quod *sodoma* fuisset. Ex his efficacissimum relinquitur argumentum. quod horrendum est in cadere in manum dei uiuentis. Si enim deus non peccat nobilissimo angelo superbi. quid erit de uilissimo cinere et abiectissimo in altum se extollenti. cum iacere debeat in cinere et ciliatio. imo in ipso sterquilinio.

Quando queritur de quo ordine lapsi sunt miore angeli. Et q. de oib. uidet. **Hu.** de quo libz ordine aliq. ceciderunt. **Ite** Grego. dicit in homelia pete-
costes. q. ad oes angeloz ordines aliq. hoies assumuntur. sed hoc no erit nisi ad restauran-
daz ruinā angeloz. ergo de quolibz ordine ali qui corruerunt. **Ite** pbatu est q. lucifer fuit o supmo ordine. ergo si de illo ceciderunt uidetur q. multo forti⁹ o aliis. **Ite** oes angeloz ordines pcurat hominū saltū. unde oes sunt administratori spūs sc. ergo uidet q. oib. ordinib. suo mō hoies rēpēntur obsequiū ut nutria caritatis solatiū. s. sicut angeli subueniunt hoib. ministrando. ita hoies angelis eoz lapsus repādo. ergo qlibz ordo habuit ruinā. **Sed cōtra.** **Scō** pe. ij. De angelis peccantib. nō peccit. ergo oes labētes sunt de infimo ordine. q. infim⁹ ordo cēsetur noie angeloz ut iferi⁹ patebit. **Ite** Apostol⁹ uocat demōes. **Ephe.** ultio Princi-
pat⁹ et potestates et diuersa noia angeloz dicuntur o demōib. pter seraphin et tronos. ergo uidetur q. de his ordinib. nulli ceciderint. aut si ceciderunt cū nō possit pbari per scripturā nullo ē asserendū. **Ite** angeli etasde ordis sunt siliiores i natura. sed qui sunt siliiores in natura siliiores sunt i affecti-
onibus. q. oē aial ad sibi site copulabitur. et q. siliiores sunt i affectiōib. siliiores sunt i morib. et q. siliiores i morib. sunt siliiores i bonitate et malitia. ergo pbabili⁹ uidetur ponere q. si de aliquo ordine steterunt aliqui q. oes. p. nōs et si ruerunt aliq. q. oes de illo ordine. ergo non est ponere q. de omnibus ordinibus aliqui ruerint aliqui steterint. **R**esponsio. Dicendū q. fm q. sancti dicūt et accipiūt ex scriptura. de oibus ordinibus aliq. lapsi sunt. et hoc expse dicit hugo. et rō psuadet. Cū eim de supmo ordine aliq. sint auulsi ut lucifer. credendū est q. omnes fenserūt aliquā ruinā. **Ad** illō ergo quod obicitur. q. dicūt oes angeli. Dicendū q. angel⁹ fm q. ē nomē officii q. ē mitti cōmūe oīus ē ut patebit i sra. ap. pparatur tamen in feriori ordini de quo frequēt⁹ mittūtur ali-
qui. et ideo beat⁹ Petr⁹ generaliter loquēs cōphendit oes. **Ad** illō quod obicitur. q.

scriptura nō noiat oia noia. Dicendū q. sicut i malis qdā sunt q. mox noiata iuncta sunt malo. ita i bonis quedā sunt que mox noiata iuncta sunt bono ut. seraphin. quia dicit caritatis incēdiū. et troni q. dicit sedes ubi domin⁹ req̄escit ad iudicandū. et ideo noia hoī ordinū demonib. nō attribuitur. q. uis ipi ex natura dispositi eēt ad hos ordines sicut et alios. tamē noia alioī tenet. q. cōia sunt bonis et malis. ut sunt principatus et potestates. **Ad** illō q. obicitur de amore similitudinis. Dicendū q. illud habz locuz in amore naturali. in amore uero electio ubi q. fertur fm dominiū uolūtatis nō habz ue-
ritatē. nam **A**dēda occidit filiū et plus odit hō hoīem q. serpentē. frequēter maior est discordia uolūtati. et q. lapsus et status fuit fm uolūtate electiū nō naturalē. ideo non habet hic locum.

Quoniam queritur q. ut ad lapsum in quid ceciderunt. **Primo** queritur. **Utrū** ceciderint in infernū q. ut ad locum. **Scō** **Utrū** infernale supplitium.

Quod autē ceciderint in locum infernale uidetur. q. casus tanto pfundior q. ut grao⁹ excel-
sior. ergo si ceciderunt de loco altissimo ut de empyreo. uidetur q. detrusi sunt in locū infimū. et ita i infernū. **Ite** angelis sanctis ppter mūditiā et lucē sapien-
tie debetur locus mūdissim⁹ et lucidissim⁹ sicut epyrei. ergo a contrariis demonib. in mūdīs et obtenebratis debetur loc⁹ tenebro-
sissim⁹ et imūdus. sed ille loc⁹ ē infim⁹ et sub terrane⁹ q. dicitur ifern⁹. ergo sc. **Ite** ho-
mines mali post mortē statī descendūt i in-
fernū. sicut dicit **Job** xxi. Ducūt i bōis dies suos. et in pūcto ad inferna descendūt. ergo cū hoc sit angelis casus q. hoibus mors. ergo statim ceciderūt in locū infernale. **Si** tu dicas q. sunt relictī ex ifernū ad nostram exercitationē. **Cōtra.** **Hō** de se p. nō est sufficiēter ad malū et satis pōt exercitari a passionib. carnis. ergo uidetur superfluere

exercitationes demonum. et si de hoc permittit
uidetur in misericorditer agere. **Contra.**
Eph. ii. alii qui ambulastis in principio po-
testatis aeris huius mundi demonstrat aerem
materialē. ergo potestas diabolica maxime ē in
hoc aere. scilicet ubi est potestas eius et subtilitatis. er-
go **re.** **Item** ostens est quod diabolus nos
tentat et tentauit christum. ut dicitur in **iiij.**
Math. de nobis autem non tamen scriptura docet
scilicet etiam experientia. ergo cum angelus ibi sit
ubi opatur. et circa nos opatur. ergo **re.**
Item in inferno nulla est oīno redemptio.
vnde qui descendunt in infernum nunquam ascēdunt.
ergo si omnes deiecti essent in inferno nequē
possent ad nos uenire. scilicet uenirent. ergo in in-
fernum nunquam descēderunt. **Rō.** vnde quod sicut
patet ex scripturis locus demonum post lapsū
usque ad diem iudicii. non est locus sub terra-
neus quem uocamus infernum. scilicet aer caliginosus
in quo generaliter demonum multitudo iha-
bitat. vnde autem aliqui detrusi sunt in infernum.
hoc ego nescio. nec inuenio a sanctis deter-
minati. hoc autem bene credo quod aliqui descen-
dunt ad torquendas animas. secundum quod habent opor-
tunitas inter se maledictōis officia. **Rō** autem
quare in hoc aere sunt. est propter humani ex-
ercitii. sicut enim dicit **Aug.** nunquam deus quos
praesentabat futuros malos eos fecisset. nisi prius
nosceret quibus bonorum uisibus eos accom-
daret. vnde diuina dispositio hoc exigit. ut etiam
pauaricationibus angelis obsequium quodammodo
electorum trahat et eliciat. scilicet enim bene uti
malorum prauis uoluntatibus. et ideo non eos o-
trusit in infernum. scilicet locus dedit aptum ipsis de-
monibus. tunc quantum ad statum peccati. tunc quantum
ad statum exercitii siue belli. aer enim caliginosus
suis propter caliginem uenit tenebrositati cul-
pe. scilicet propter mobilitatem et subtilitatem conuenit
velocitati angelice. Vnde sicut aliquibus uiris
sanctis ostensum ē. frequenter circa nos uolitant
sicut muscae. **Ad illud** ergo quod obicitur quod
de altissimo et profundissimo. vnde quod uerum occlu-
deret si esset oīno retributum quod meruerunt. scilicet
dñs non statim retribuit. scilicet simul cum homi-
bus eos illuc expectat picere quos ipsi sua
perversitate inducit peccare. **Ad illud** quod
obicitur quod angelis beatis locus debetur al-
tissimus. vnde quod quis sit eis debitus non tamen
ibi sunt tempus. scilicet et circa nos ad experientiam

sui misterii. Similiter dico quod quous locus
infernus et utilissimus sit demonibus obitus
tam eis differtur propter nostrum exercitium.
Ad illud quod obicitur de hominibus malis post
mortem. vnde quod non est sile oīno scilicet solū quo
ad statum penitentiae. nam quo ad statum deme-
riti uel exercitii non est sile. sicut melius infra
patebit. Anima enim non est deputata ad mi-
nistrandum sicut angelus. **Ad illud** quod obi-
citur ultimo quod deus in misericorditer agit cum
homine. vnde quod non. imo misericordia superexal-
tat iudiciū. quia contra hominem dat scitillam. et scie
contra demonem dat bonum angelum. et super hoc
dat suam gratiam et spiritum sanctum suum quod uicit
omnem potestatem. quia nec mors nec uita nec pri-
cipatus nec potestates possunt separare a charita-
te dei. vnde amor ille est adiutorium perualens
omnibus et oīa uincens. propter hoc ut haberet
exercitium. quia uirtus in infirmitate perficitur.
dat deus sanctis suis angelum sathane qui eos
colat. sicut colat paulum.

Sciendo queritur circa hoc utrum
cecidissent in infernale supplicium.
vnde. scilicet cruciatur ubique sunt.
Et quod sic. super illud **Iac. iij.** In-
flamata a gehenna. **Glo.** gehenna ē diabo-
lus propter quem facta est. sicut enim gehenna sp
ardet. sic diabolus ubique sit uel in aere ut
sub terra semper fert secum tormenta flammam.
Item hoc uidetur ratione per sile. angeli uer-
si quous non sunt a misterio absoluti. tamen in
ipso misterio habent penam suam uersionis.
scilicet beatam uisionem. ergo pari ratione demo-
nes penam infernale. **Item** uidetur a mi-
nori. quia grauius est in respectu dei iuste omnia
ponderatis peccatum angelicum quam humanum. scilicet de-
cedens homo in peccato sine aliquo intervallo sta-
tim punitur pena gehennali et incendio. ergo
multo fortius uidetur de angelis malis. **Item**
in peccato duo sunt. auersio et uersio. et utriusque
respondet sua pena. scilicet carencia uisionis auer-
sioni. et afflictio ignis uersioni. scilicet statim ut
peccauit amisit irrememorabilem uisionem. et pu-
nitus est carencia uisionis. ergo pari ratione
pena afflictiois. scilicet hec ē pena illius ignis. ergo
re. **Contra.** **Math. i.** dicitur. Jesu fili
dei. ut quid uenisti ante tempus torquere
nos. ergo angeli nondum torquebantur.

Item si puniretur pena ignis. materialis cum ille agat in creaturam passibilem et cōdignam pati. ergo cum diabolus corporaliter obsidet aliquē si secū fert ignez. uidetur q̄ eum totum oburat. nisi uirtutez ignis p̄ miraculū restringat. s̄z non est ibi ponendum miraculum. ergo etc. Item si ita torquerentur igne materiali. cū ille sit summe afflictius. nō delectarentur in pctō homis siue in faciendo aliquos peccare. ergo cū multū hoc desiderēt non uidetur esse p̄babile.

Item si torquetur igne materiali. cū nō sint nisi tres spēs. carbo. flāma. et lux. q̄ro q̄ specie. non luce constat. q̄a non affligit. nec de cet eos secum ferre lucem. ergo uel flāma uel carbone. s̄z neutrum istorū latet sensū. ergo etc. Rñō. dō q̄ circa hoc sunt diuerse positōnes doctorū. Quidam enim inite tes predicte glo. et cōsiderantes ultōem diuine iustitie siue rigorem. dicunt demones ubiq̄q̄ sunt puniri suplicio ignis material. licet minus itense q̄z post ultimam damna tōem. et cum hoc non sit itelligibile q̄ ignē cremantez ubiq̄q̄ secū circūferāt. nisi habeāt corpa alligata coguntur ponere q̄ demones a sui lapsu primario habuerunt sibi aptata corpora in quibus punirentur. et in quibus circūferrent quasi intrinsecus materiale icen diū quocūq̄z discurrāt. sicut febricitās ubiq̄z circūfert ardorem in quacūq̄z loco penat. Sed qm̄ illū est difficile sustinere q̄ demones habeant corpa isepabiliter unita. sicut infra melius patebit. et p̄pterea non uidet̄ acrite puniri. tum ex uerbis euāgelii. tum etiam q̄ itenti sūt mala facere. et mala multa multiplicare. Iō aliorū positō est q̄ demonibus differtur pena ignis usq̄z post iudiciū. tum ut eorū exercitiū non obmittat. tum etiam ut diua misericordia cōfundatur. q̄ sustinet uasa ire apta imicitatū in multa pecunia usq̄z in diez quo retribuet oib⁹ fm̄ fructū adinuentōnū suarū. que hāz positōnū sūt uerior nescio. hec tam q̄ ultimo dicta est uidet̄ probabilior. Ad illud ergo q̄ obicit̄ v̄ glo. p̄z Rñō. si aspiciant sequentia q̄ non itelligit v̄ flāma ignis materialis. s̄z de flāmis uicōrū. s. ire. inuidie. quib⁹ etiam torquent̄. Ad illū q̄ obicit̄ de angel⁹ bonis. dō q̄ non est simile. q̄a de⁹ prior est

ad miserendū q̄z ad cōdemnandū. Pretrea miseriū angelorū non impeditur ex gloria sed expeditur. s̄z pena cōino retraheret malos ab exercitando. Ad illū q̄ obicit̄ de damnatis hominibus. dō q̄ nō est simile. q̄a damnati statim sūt extra statum cōmeriti. et ideo non oportz q̄ differatur suplicii. nō sic demones q̄a demerentur. sicut infra melius patebit. Ad illū q̄ obicit̄ de auersioe dō q̄ non est simile. q̄a uisio dei nō potest stare cum culpa. vnde inseparabiliter pena a culpa est uisionis carentia. non sic est de pena afflictiua.

Qonsequēter tercio loco q̄ritur qualiter demones sūt post lapsum ordiati. et circa hoc querunt duo. Primo q̄ritur vtrū sit inter eos ordinū distinctio. Scō vtrū inf malos angelos sit prelatō.

Queritur ergo vtrū iter eos sit distinctio ordinū. Et q̄ sic uidetur. Aposto. Eph. ultio. uocat eos p̄cipatus et p̄tates. et alii sancti nob⁹ alioz ordinū. ergo uidet̄ q̄ si tenuerūt nomē et nō frustra. q̄ aliquo mō te nuerūt rē. et ita q̄ ordies sūt in eis. Itē a natura sua sūt cōditi distincti et p̄fecti et ordi nati s̄z Dionysie q̄ h̄it sibi naturalit̄ data integritas. ergo adhuc manz iter eos ordo. Itē nihil i vniuerso ē inordinatū q̄uis sit inordinatū in se. q̄a fedari nō pōt. ergo dmones suo mō sūt ordiati ut angeli. ergo inter eos ē ordo. Itē natura āgeloz q̄ntū erat de se habit erat ad ordies. et gr̄a aduenies p̄fecisset ordies. q̄a data eis fuisset fm̄ naturalū strenuitatē. ergo cū sūt p̄ maiorem naturalū strenuitatē fuerit ordo. et maiortas in culpa. uidet̄ q̄ sūt p̄ culpā nō auferatur ordo s̄z magis p̄ficiat. Cōtra. Hugo v̄ sancto Victore. oēs in eandē malitiam cōsenserūt. et unū ordiez p̄uerse societatis ef fecerūt. ergo nō ē iter eos ordinū distinctio. Itē malū ē corruptō mōi. sp̄ei. et ordis. s̄z p̄ pctm̄ facti sūt mali. ergo iordiati. ergo nō ē inter eos ordo. cū oēs sūt mali. Item maior ē deordinatō i culpa siue p̄ culpam ad ordiez q̄z i pena. nā pena reducit culpaz ad

ordinem aliquem. s; in suppliciis nō ē ordo nature. ergo nec in existentibus in peccatis pbatio mioris **Job. x.** ubi nullus ordo sed sempiternus horror inhabitat. loquitur de penarū loco. ¶ Item q̄nto melior est natura tanto maior est in ea culpa. ergo quāto aliquis supior per naturam. tanto inferior p culpam. q̄a maior culpa facit peiorem. ergo culpa puerit totum ordinem nature. et aufert oīno ordinem gratie. ergo null' ordo est inter eos. ¶ **Rñō. vñ q̄ de angelis** est loqui q̄ntum ad statū triplicem. s; glorie et nature. institute et lapse. q̄ntū ad statum glorie ē in eis ponere ordinū distinctōez perfectam. q̄ntum ad statū nature ordinū distinctōem s; ipsectaz. q̄ntum ad statū culpe ordinū distinctōem. s; ipsectam et puerfaz. ipsectam ppter priuatōem gratie que hilitatem nature pficit. puerfaz ppter p̄sentiaz culpe. que q̄uis substantiā naturalī nō corrūpat. tamen fedat et deordinat. et illō manifestum ē si attendatur. naz illi q̄ meliora habuerūt naturalia. illi graui' peccauerūt et peccant. tū ppter hoc q̄ ardentius appetuerūt. tum q̄a magis ingrati fuerūt. tū q̄a etiam modo acrius ueiant. rōe nobilitatis nature pcellunt in ordine nature. et pcellūt in magnitudie culpe. et q̄ntum ad hoc deteriores sunt. et tōo inferiores esse deberent. Concedo ergo q̄ inter oēs demones ē ordo fm pcellentiam naturalī. s; puerfaz tñ aduictōe culparū. ¶ **Concedo** igitur rōnes pbates q̄ in eis sit aliquis ordo. licz tenuis vt uisum ē. ¶ **Ad illud** tamen q̄ ultio obicitur q̄ culpa r̄sonat nature. vñ q̄ illa r̄sonantia magis ē discordantia q̄ r̄sonantia. nam magnitudo culpe facit in ueritate minus q̄nto maior ē. et ita i magna natura nō seruat dignitatem ordinis. imo magis peruertit. quia magnificari i culpa ē deteriora ri in natura bene r̄dita siue instituta. ¶ **Ad** enī **Diony.** dicit q̄ habent data integritia. verū ē q̄ntum ad substantiam nō q̄ntū ad habilitatē ad opatōem determinatam. Que vero ad oppositū opponunt. ccedenda sūt eo q̄ uerum concludunt. scilicet q̄ non est in eis ordo perfectus immo magis peruersus. Et sic patent omnia.

Secūdo queritur circa hoc vtz inter malos angelos sit plātō. ¶ **Et q̄ sit ibi plātō de lucifero** ostendit **Job.** Non ē p̄tās sup terram que possit ei opari. Et itez. Ipe est rex sup oēs filios supbie. s; demones sunt huiusmōi. ergo **re. Math. xxvij.** Ite maledicti in ignem eternū qui patus ē diabolo et angelis eius. uocat miores d̄mones angelos diaboli. ergo cū angelus diaboli nullus dicat quātum ad nature r̄dictōem. dicit ergo q̄ntum ad misterii subiectōem. ergo **re.** ¶ **Item q̄ d̄ iure unus p̄sit alii uidet.** seruitus enim introducta ē inter homies ut dicit **Ambro.** merito pcti. s; nullum pctm adeo meretur seruitutem sicut pctm ambitōis et supbie. cum ergo demones maxime illo peccauerūt. inter eos maxime debet eē seruitus et dominiū et ita plātō. ¶ **Item hñs** liberi arbitrii uoluntatem fm legem pōt se facere serui sempiternum. sicut dicit **Exo. xxi.** s; demones libere uolūtatis existentes lucifero se uoluntarie subiecerūt. dum eius supbie r̄senserunt. ergo facti sunt serui. ¶ **Sed** otra. q̄ ibi non sit plātō d̄ facto uidetur. inter supbos semp iurgia sunt. sicut dicitur **Prouer. xii.** ergo cum ipi sint ualde supbi uidetur q̄ refugiant oīne dominium ergo aut nō ē ibi plātō. aut si ē. nullius stabilitatis ē. ¶ **Item** si est ibi. aut ergo natura. aut uolentia. aut electōe uolūtaria. nō natura. q̄a natura ē etiā post culpam et in penis eadem manebit. s; tam post iudiciū cessabit omnis plātō. ut dicit **Agg.** si uolētia ergo qlibet qui pōt subiugat tibi aliū. sed hoc non ē sine quadam colluctatōe et pugna ergo uidetur q̄ continue sit inter demones rixa et discordia. q̄ manifeste falsum ē. q̄a miro mō r̄cordes sunt ad puerendū homines. q̄ non esset si inter se bellaret. ¶ **Itē** uidetur q̄ ibi nō sit dominium. si enim seruitus et dominium introducta sunt ppter pctm ita q̄ seruitus ē pena pcti. ergo magis obere seruitute deprimi qui magis peccauit s; lucifer magis peccauit. ergo oibus debet esse subiect'. s; nulla ē plātō in qua un' subicitur multis. ergo **re.** ¶ **Item** licet hō teneatur homis impio obedire cui subiungatus est et subditus factus. sicut dicit scriptura

Serui obedite p omnia dominis. tamen qñ precipit 3tra deū non tenetur nec debz. n̄ si semp p̄cipere 3tra deū. nūq̄s 3beret subici vel obedire. ergo si nūq̄s posset p̄cipere ni si 3tra deū. nullo mō posset nec deberet ei de iure subesse. si ergo diabolus 3tra denz p̄cipit in omni eo qd mādāt. nec aliter pōt p̄cipere. p̄z. **R̄ñō.** v̄o q̄ sicut **Aḡr** dī cit in l̄ra. platō est inter demones. et alii im parant. alii obediunt. sicut tangit **Aḡr** in l̄ra. et hoc satis uidetur p̄babile. tum q̄a fili tenebrarū quodā mō imitari conātur. licz falso et impfecto mō deum lucis. v̄nō sicut vident angelos ordinate officia sua exequi fm imperia sapientōrū et maiorum. similiter ipi faciūt maleficia. tum etiam q̄a filii tenebrarū prudentissimi sunt in generatōe sua et q̄a hñt colluctatōem aduersū genus hūanum et regnū eorū. et exercitus si esset diuinus et sine capite non posset stare. itō sicut homines p̄liantes in exercitu qñtūciq̄ sint presumptuosi. tum ppter odium iūnicorū libenter subiacent duci impanti. et hñt multos p̄ximos et unū principalem ducem. sic credendū est esse in demonibus. **Accedēdū** est ergo q̄ inter demones est platō. **Et p̄z** **R̄ñō** ad illud qd primo obicitur v̄ superbia q̄a malitia et inuidia quā non potest superb⁹ exercere sine adiutore. facit eū libenter alii subici ppter appetitū triumphī. **Ad illō** qd obicitur quō sit ibi platō. v̄o q̄ nō ē electōne nec uolentia. s̄z credo q̄ natura et diuina institutōne. a sua enī v̄dictōne data est v̄is mīstratiua. et potentior uni q̄s alii. et deus ordinauit ut minus potentes et sapientes magis potentiorib⁹ et sapientiorib⁹ subeēnt in mīstrando. et **Hugo** dicit q̄ illō in malū mīsterium exercent. qd p̄ficiendum ex v̄dictōne acceperūt. et ita sibi inuicem p̄sunt sicut p̄essent si eēnt boni. et cū cessabit status mīsteriū. cessabit status platōnis. **Et sic p̄z** q̄ v̄ facto est platō. **Ad illō** qd queritur utz v̄ iure. v̄o q̄ nulla oīno est platō v̄ iure q̄a cum ipi v̄mones subiectis nihil p̄cipiant nisi 3tra ius. eo q̄ ruperūt ius et dissipauerūt fedus sempiternū. ideo nulla manet ibi iuris obligatō. s̄z solū malivolēs v̄federatō. nec ē simile v̄ hoīe q̄ iuste pōt p̄cipe seruo. **Et ideo** nō ualent rōes ad hoc inducte.

In ista parte sunt dubitatōes circa l̄ram. **Et primo** queritur de hoc q̄ dicit eos cadētes caliginosi aeris habitaculū suscepisse ad n̄ram p̄batōem. ergo uidet ex hoc q̄ dicitur q̄ debeāt habitare in terra. cū ad nostrū exercitiū sint deputati. **Itē in dia** logo legitur q̄ quedam v̄medit lactucam et statim obfessa est a v̄monio. et ibidez ratō dicitur. q̄a diabolus erat in lactuca quā mordit. ergo uidemus q̄ sunt in terra.

R̄ñō. v̄o q̄ dina clementia locū sequestratū puidet demonibus ne nimis acriter nos tentarent. nec tamen nimis a nobis lōginquū. ut nō possent nos exercitare. v̄nō q̄ habitent in caliginoso aere. hoc dine sententie est. q̄ uero ad nos ueniant. hoc p̄uisionis est. v̄nō cum triplex sit aeris intersticiū. Si queratur in qua pte sūt. p̄babile uidetur q̄ sint in medio. ubi est turbulencia et nexatio et uarietas impressiōnū. et hñc est q̄ frequenter v̄mouent uentos et pluuias. **Item** queritur de hoc q̄ dicit In isto aere caliginoso qui eis carcer ē. uidetur enī q̄ nullo mō sit carcer. q̄a discurrūt quo uolunt. et iterū sp̄iales sunt. ergo nec phibentur nec detinentur corpe. **Item** uentus nō potest v̄mouere nec v̄turbare radius. ergo multo fortius nec sp̄m. **Item** cū nō habeāt uisum corpalem. uidet q̄ nullus locus sit eis caliginosus. nec puniri uidentur tenebris corporalibus. **R̄ñō.** v̄o q̄ sicut ex q̄dam v̄gruitate celum empyreū est angelis sanctis locus ueniens et aptus. tum ex luce. tum ex sp̄acōsitate. tum ex trāquilicate. ita ut recte possit dici pallatiū attestās clari tati et trāquilitati et amplitudini charitatis. **Sic** p̄ oppositū aer ille caliginosus. carcer ē quia p̄uus artus et obscurus. non obscuritate que obscuraret uel artitudie que angustet. sed potius que attestatur mentis artitudini et frigori iniquitatis et v̄motōni affectōnū. et ideo recte dicitur. **Et** sicut alio modo locus corporalis locat sp̄s alio modo corpora. ita etiam alio et alio mō incarcerat. **Et** sic patent obiecta. **Item** querit v̄ hoc q̄ dicit q̄ dabitur potestas. ad hoc potestas tē tandi homines quam modo non habent.

Contra. Job. xl. Nō ē p̄tās sup̄ terram

que possit ei *pari*. ergo si uires eius excedunt nostras. potius uidetur q̄ deus deberet nobis augere posse q̄s demonibus. aut uidetur iniuste agere et inaequaliter dum exponit debilem forti. et fortificat fortes contra debilem. **Rñs.** q̄ p̄as illa de qua loquitur Job. est p̄as uirtutis naturalis non est p̄as tentandi. nam p̄as tentandi debilis est nisi fortificet p̄ sensum tentandi. debilis enim est hostis qui non vincit nisi uolentem. q̄a tam p̄pter n̄am cupiam et ignoratiam multiplici nos decipit et allicit. ideo fortis est et adeo q̄ pauci eēnt qui nō uicerent. nisi de eius astutiam et fallatiam resfringeret. quā in fine iusto iudicio p̄mittet dilari. et ideo p̄tatem tentandi dicit dare. non cōferendo nouam potentiam s̄z sinendo ip̄m opari fm istam potetiam et astutiam quā iam h̄z.

Item querit de hoc q̄ dicit. q̄ non ē fas illi sp̄ui qui uictus est impugnare aliquid. **Contra.** p̄bilit̄ creditur q̄ diaboli maḡ qui tentauit adam tentauit xpm. et oī mō ē victus. ergo uidetur q̄ nūq̄ mō tentet. q̄d est contra textū Apoc̄. **Item** aut hoc ē uerū. ergo uidetur exercitus demonū adeo diminutus in fine q̄ tentare non possit. hoc autē est falsum. cū fortius tentet i fine. **Rñs.** uō q̄ contra hoc difficile est ueritatē dēterminare. q̄. n. fiat diminutō in illo exercitu dīmonū nō uidet̄ improbabile. cū ita uideamus cōtingere fm legēz belli. ut qui supatur amoueat a bello. q̄ntū tñ q̄n difficile ē dēterminare. vñ quicquid dicat Origenes meli⁹ est dubitare q̄s sup hoc q̄d diffinire.

Distinctio septima.

Supra dictū est q̄ angeli resupra egit. **Aḡ** de auersione et uersione. In hac pte agit d̄ cōfirmatōne et obstinatōe. **Et** diuiditur hec ps in ptes duas. In prima agit de cōfirmatōne et obstinatōe. Sc̄o uero de cōsequētib⁹. et hoc ibi. **Et** licet mali angeli. **Prima** ps h̄z quattuor p̄tulas. In prima ondit q̄ alii angeli post uersionē et auersionē sūt p̄ gloriā cōfirmati. et alii p̄ malitiaz obstinati. In sc̄da querit vtrū habeāt li. ar. et opponit ad hoc. ibi **Sz** cū nec boni pecca

re possint **re.** Tercio dēterminat ibi. Ad q̄d domis q̄ boni tanta gratia. In quarta et ultimo explanat q̄ndam auctoritatē inductā. ibi **Qd** ergo ait **et** ita hic duo dēterminantur. Prio qualis mali sunt in malitia obstinati. et boni i gratia cōfirmati. Sc̄o quō cōfirmatō et obstinatō stet cū libertate ar.

Intelligentiam huius partis circa duo incidit hic q̄stio. **Pri**mū est de obstinatōis malignitate q̄ntū ad malos. Sc̄m est de li. ar. immutabilitate q̄ntū ad bonos et malos. **Circa** primū querunt tria. **Primo** q̄rit vtrū in demonū uolūtate sit possibilis rectificatio. Sc̄o utq̄ sit in eis male uoluntatis cōtinuatō. Tercio vtrum sit in eis male uoluntatis intensio.

Queritur igit̄ primo vtrū affectō uel uolūtās demonū possit rectificari. q̄ nō uidet̄ primo. **Dam.** dicit q̄ hoc ē angel̄ cas⁹ q̄d hominib⁹ mors. s̄z bō post mortēz nō pōt recuperare bonā et rectā uolūtatem quā amiserit in uita. ergo **re.** **Itē Aug.** in li. d̄ fide. ad pe. sic creauit deus angelū ut qui uellet p̄petuo boni eēnt. et q̄ nollet eos dīno munere reparent. **Itē** hoc uidet̄ rōne. s̄z ē rō cōfirmatōis in bono et obstinatōis i malo. s̄z angeli statim ut boni moti sunt i bono. ergo et mali statim ut peccauerūt obstinati sunt in malo. sicut ergo boni non possūt cadere. ita nec mali resurgere. **Itē** grauius peccauit angel⁹ q̄s homo. ergo et graui⁹ debet puniri. s̄z p̄tin hominis punitum fuit aliqua pena irremediabili. ut pena mortis de qua null⁹ euadit. ergo necesse fuit peccatū angeli q̄d erat maius puniri pena mortis. sed non potuit puniri pena mortis nature. ergo necesse fuit ip̄m puniri pena damnatōnis eterne. **Sz** contra. ad rectificatōnez uoluntatis duo sufficiunt. s̄. cōdonatō diuine misericordie. et cōtritō penitentie. sed utrunq̄ horum est possibile circa angelos lapsos eē ergo et uolūtatem eorum rectificari. **Qd** autem possit esse cōdonatō misericordie onditur. quia misericordia dei est infinita. peccatum luciferi et demonum est finitum. sed